

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۹
مقدمه.....	۲۱
بخش اول: مبانی و ارکان تشکیل دهنده تئوری پذیرش خطر در حقوق انگلیس، فرانسه و ایران	
گفتار اول: مبانی تئوری پذیرش خطر در حقوق انگلیس، فرانسه و ایران.....	۲۹
بند اول: مبانی تئوری پذیرش خطر در حقوق انگلیس.....	۲۹
الف- نقش دفاع و اقسام آن در مسئولیت مدنی.....	۳۰
ب- پیشینه ی تاریخی تئوری پذیرش خطر.....	۳۲
پ- مبانی فلسفی و قانونی تئوری پذیرش خطر.....	۳۳
۱- مبانی فلسفی تئوری پذیرش خطر.....	۳۳
۲- مبانی قانونی تئوری پذیرش خطر.....	۳۴
ت- دفاع پذیرش خطر و قابلیت اعمال آن در مسئولیت مدنی.....	۳۵
۱- قابلیت اعمال دفاع پذیرش خطر در مسئولیت عمدی.....	۳۶
۲- قابلیت اعمال دفاع پذیرش خطر در مسئولیت مدنی محض.....	۳۷
۳- قابلیت اعمال دفاع پذیرش خطر در مسئولیت مدنی مبتنی بر خطا.....	۳۸
۴- قابلیت اعمال دفاع پذیرش خطر در مسئولیت مدنی مبتنی بر نقض تکلیف قانونی.....	۳۸
ث- شباهت دفاع پذیرش خطر به دفاع نفع مشترک.....	۳۹
ج- وحدت ریشه دفاع پذیرش خطر، شرط عدم مسئولیت و دفاع شغل مشترک.....	۴۰
چ- تداخل دفاع پذیرش خطر با دفاع خطای مشارکتی.....	۴۲
بند دوم: مبانی تئوری پذیرش خطر در حقوق فرانسه.....	۴۵
الف- رابطه ی پذیرش خطر و مسئولیت مبتنی بر تقصیر اثبات شده.....	۵۲
۱- تئوری اول: شباهت پذیرش خطر به تقصیر زیان دیده.....	۵۲
۲- تئوری دوم: شباهت پذیرش خطر به رضایت به زیان.....	۵۸
۱-۲- قلمرو رضایت زیان دیده در حقوق مدنی و کیفری فرانسه.....	۵۹
۱-۲-۱- قلمرو رضایت زیان دیده در حقوق کیفری فرانسه.....	۵۹
۱-۲-۲- قلمرو رضایت زیان دیده در حقوق مدنی فرانسه.....	۶۰
ب- رابطه ی پذیرش خطر و مسئولیت بدون تقصیر.....	۶۵
۱- پذیرش خطر و مسئولیت مدنی محض.....	۶۶

- ۶۶-۱-۱- سیر تحول مسئولیت مدنی محض ۶۶
- ۷۱-۲-۱- علل معافیت از مسئولیت نگهدار شیء ۷۱
- ۷۲-۱-۲- پذیرش متقابل خطر به عنوان یکی از علل معافیت از مسئولیت نگهدار شیء ۷۲
- ۷۲-۲-۱- استفاده رایگان و داوطلبانه زیان‌دیده از شیء زیانبار به عنوان یکی از علل معافیت از مسئولیت نگهدار شیء و رابطه آن با پذیرش خطر ۷۳
- ۷۶-۳-۱- مقایسه ی پذیرش خطر با شرط عدم مسئولیت ۷۶
- ۷۶-۱-۳-۱- مسأله ی اعتبار شرط عدم مسئولیت در حوزه مسئولیت مدنی قهری ۷۶
- ۷۷-۲-۳-۱- مشروع بودن قراردادهای عدم مسئولیت مفروض ۷۷
- ۷۸-۳-۳-۱- تفاوت بین پذیرش خطر و شرط عدم مسئولیت ۷۸
- ۷۸-۳-۴-۱- مسأله ی توجیه مبنای قانونی پذیرش خطر با فرض عدم شباهت به شرط عدم مسئولیت ۷۹
- ۸۱-۲- پذیرش خطر و مسئولیت قراردادی محض ۸۱
- ۸۵-۱-۲- پذیرش خطر در انواع دیگر تعهدات قراردادی ۸۵
- ۸۶- بند سوم: مبنای تئوری پذیرش خطر در حقوق ایران ۸۶
- ۸۷- الف- مبنای پذیرش خطر تقصیر آمیز زیان‌دیده ۸۷
- ۸۷- ۱- مبنای پذیرش خطر تقصیر آمیز زیان‌دیده در فرض شباهت به قاعده اقدام ۸۷
- ۸۸-۱-۱- مبنای فقهی قاعده اقدام ۸۸
- ۸۸-۱-۱-۱- روایات ۸۸
- ۸۸-۲-۱-۱- قاعده احترام مال مسلمان ۸۸
- ۸۹-۳-۱-۱- بنای عقلا ۸۹
- ۸۹-۴-۱-۱- اجماع ۸۹
- ۸۹-۲-۱- مستندات قانونی قاعده اقدام ۸۹
- ۸۹-۲- مبنای پذیرش خطر تقصیر آمیز زیان‌دیده در فرض شباهت به قاعده تحذیر ۹۱
- ۹۲-۱-۲- مستندات فقهی قاعده تحذیر ۹۲
- ۹۲-۱-۱-۲- روایت ۹۲
- ۹۳-۲-۱-۲- اجماع ۹۳
- ۹۳-۳-۱-۲- بنای عقلا ۹۳
- ۹۳-۲-۲- مستندات قانونی قاعده تحذیر ۹۳

فهرست مطالب □ ۷

- ب- مبنای پذیرش خطر زیان‌دیده بدون ارتکاب فعل تقصیرآمیز..... ۹۵
- ۱- مبنای پذیرش خطر در فرض شباهت به قاعده اذن (رضایت زیان‌دیده) ۹۵
- ۲- مبنای پذیرش خطر زیان‌دیده در فرض تقارن با قاعده اضطرار ۹۶
- ۱-۲- طرح مسئله اول: پذیرش خطر جایگزین توسط زیان‌دیده برای دفع
ضرر از خود ۹۶
- ۱-۱-۲- مقایسه ی پذیرش خطر جایگزین زیان‌دیده با قاعده اضطرار
در فقه و حقوق ایران ۹۷
- ۲-۱-۲- مبنای فقهی قاعده اضطرار ۹۹
- ۲-۲- طرح مسئله دوم: پذیرش خطر زیان‌دیده در انجام عملیات امداد و
نجات برای دفع ضرر از غیر ۹۹
- ۱-۲-۲- مقایسه پذیرش خطر امدادگر در دفع ضرر از دیگری با
قاعده اضطرار ۱۰۲
- گفتار دوم: ارکان تشکیل دهنده تئوری پذیرش خطر در حقوق انگلیس، فرانسه و ایران ۱۰۳
- بند اول: ارکان تشکیل دهنده تئوری پذیرش خطر در حقوق انگلیس ۱۰۳
- الف- ارکان تئوری پذیرش خطر ۱۰۳
- ۱- آگاهی از خطر ۱۰۴
- ۲- توافق ۱۰۶
- ۱-۲- توافق ضمنی ۱۰۶
- ۱-۱-۲- بررسی یک رأی استثنایی در دعوی مبتنی برخطا (که دفاع
ولنتی در آن پذیرفته شد) ۱۰۸
- ۲-۲- توافق صریح ۱۱۰
- ۳- سایر موارد ۱۱۲
- ب- مقایسه ارکان دفاع پذیرش خطرو دفاع خطای مشارکتی ۱۱۳
- ۱- ارکان خطای مشارکتی ۱۱۳
- ۱-۱- تقصیر زیان‌دیده در ورود زیان (خطا یا نقض تکلیف قانونی) ۱۱۳
- ۲-۱- تقارن عملکرد زیان‌دیده و خواننده در ورود زیان ۱۱۴
- ۳-۱- قابل پیش بینی بودن زیان وارده ۱۱۵
- ۴-۱- وجود رابطه سببیت بین عمل زیان‌دیده و زیان وارده ۱۱۵
- ۲- وجوه افتراق و اشتراک دفاع پذیرش خطر و دفاع خطای مشارکتی ۱۱۶
- ۱-۲- وجوه اشتراک ۱۱۷
- ۲-۲- وجوه افتراق ۱۱۷
- بند دوم: ارکان تشکیل دهنده تئوری پذیرش خطر در حقوق فرانسه ۱۲۱
- الف- ارکان عام پذیرش خطر ۱۲۱

- ۱- آگاهی از خطر ۱۲۱
- ۱-۱- تعریف خطر یا ریسک ۱۲۱
- ۱-۱-۱- ریسک به معنای خطر ۱۲۱
- ۱-۱-۲- ریسک به معنای مسئولیت بدون تقصیر ۱۲۲
- ۲- تفاوت خطر عادی با خطر غیر عادی ۱۲۲
- ۲- توافق (رضایت) ۱۲۴
- ب- ارکان پذیرش خطر در ورزش ۱۲۶
- ۱- شرایط اعتبار پذیرش خطر در ورزش ۱۲۸
- ۲- موانع اعتبار پذیرش خطر در ورزش ۱۳۱
- ۱-۲- تقصیر سنگین ورزشکار (خوانده) در برابر زیاننده ۱۳۱
- ۲-۲- زیان‌هایی که ورزشکار یا مدیران مسابقه به تماشاگران وارد میکنند ۱۳۲
- ۲-۳- وقتی که مسابقه ای در جریان نیست ۱۳۲
- پ- مقایسه ارکان پذیرش خطر و تقصیر زیاننده در حقوق فرانسه ۱۳۳
- ۱- ارکان تقصیر زیاننده ۱۳۳
- ۲- وجوه اشتراک و افتراق پذیرش خطر و تقصیر زیاننده ۱۳۸
- ۱-۲- وجوه اشتراک ۱۳۸
- ۲-۲- وجوه افتراق ۱۳۹
- ت- ارکان رضایت زیان دیده در حقوق فرانسه ۱۴۰
- بند سوم: ارکان تشکیل دهنده ی تئوری پذیرش خطر در حقوق ایران ۱۴۴
- الف- ارکان پذیرش خطر تقصیر آمیز زیاننده ۱۴۵
- ۱- ارکان پذیرش خطر تقصیر آمیز زیاننده در قاعده اقدام ۱۴۵
- ۱-۱- علم و اراده زیاننده ۱۴۵
- ۱-۲- فعل یا ترک فعل زیاننده ۱۴۶
- ۱-۳- تسری قلمرو قاعده اقدام به خسارات جسمی ۱۴۷
- ۱-۴- تفاوت اقدام زیاننده به ضرر خویش در فرض تلف بالمباشره و تلف بالتسبیب ۱۴۸
- ۱-۵- احراز رابطه سببیت ۱۴۹
- ۲- ارکان پذیرش خطر تقصیر آمیز زیاننده در قاعده تحذیر ۱۵۰
- ۱-۲- اعلام خطر به طور مؤثر و قبل از انجام فعالیت خطرناک ۱۵۰
- ۲-۲- تناسب اعلام هشدار و وسایل هشدار دهنده با نوع و میزان خطر ۱۵۱
- ۲-۳- اطلاع یافتن زیاننده از هشدار ۱۵۲
- ۲-۴- وجود امکان فرار و دور شدن از خطر توسط زیاننده (تمکن من عدول) ۱۵۲

۱۵۳.....	۲-۵- بالغ و عاقل بودن زیان‌دیده
۱۵۳.....	۲-۶- قانونی و مشروع بودن فعل هشدار دهنده
۱۵۴.....	ب- ارکان پذیرش خطر زیان‌دیده بدون فعل تقصیر آمیز
۱۵۴.....	۱- ارکان قاعده اذن
۱۵۵.....	پ- مقایسه ارکان تقصیر زیان‌دیده با ارکان پذیرش خطر در حقوق ایران
۱۵۷.....	بخش دوم: اثر تئوری پذیرش خطر در حقوق انگلیس، فرانسه و ایران
۱۵۷.....	گفتار اول: اثر تئوری پذیرش خطر در حقوق انگلیس و فرانسه
۱۵۹.....	بند اول: اثر پذیرش خطر در حوادث ورزشی در حقوق انگلیس و فرانسه
۱۵۹.....	الف- اثر پذیرش خطر در حوادث ورزشی در حقوق انگلیس
۱۶۹.....	ب- اثر پذیرش خطر در حوادث ورزشی در حقوق فرانسه
۱۶۹.....	۱- حوادث ورزشی ناشی از فعل شخصی
۱۶۹.....	۱-۱- اثر پذیرش خطری با توجه به نوع مسئولیت ورزشکار
۱۷۱.....	۲- تفکیک تقصیربازی و تقصیر خلاف بازی
۱۷۴.....	۳- بی اثر بودن و عدم اعمال پذیرش خطر در موارد خاص
۱۷۷.....	۲- حوادث ورزشی ناشی از فعل اشیاء
۱۷۷.....	۱-۲- اثر پذیرش خطر بر مسئولیت محض نگهدار شیء یا حیوان ورزشی قبل از ۲۰۱۰.....
۱۷۷.....	۲-۲- اثر پذیرش خطر بر مسئولیت محض نگهدارشیء ورزشی بعد از رأی دیوان عالی ۲۰۱۰ و اصلاحیه قانون ورزش فرانسه ۲۰۱۲.....
۱۸۵.....	بند دوم: اثر پذیرش خطر در حوادث رانندگی در حقوق انگلیس و فرانسه
۱۸۵.....	الف- اثر پذیرش خطر در حوادث رانندگی در حقوق انگلیس
۱۸۷.....	۱- مسئولیت ناشی از حادثه رانندگی در انگلیس
۱۸۸.....	۲- علل معافیت از مسئولیت راننده در حوادث رانندگی
۱۹۰.....	۳- کنار گذاشتن دفاع پذیرش خطر در حوادث رانندگی (مستفاد از قانون عبور و مرور جاده ای ۱۹۸۸)
۱۹۲.....	ب- اثر پذیرش خطر در حوادث رانندگی در حقوق فرانسه
۱۹۲.....	۱- مقررات حاکم بر تصادف رانندگی
۱۹۵.....	۲- علل معافیت از مسئولیت خوانده در تصادف رانندگی
۱۹۵.....	۱-۲- علت معافیت از مسئولیت خوانده در صورت راننده نبودن زیان‌دیده و ورود خسارت جسمی
۱۹۶.....	۱-۱-۲- تقصیر غیر قابل اغماض زیان‌دیده ی غیر راننده که علت منحصر زیان باشد

- ۱۹۹-۲-۱-۲- تقصیر عمدی زیان‌دیده ی غیر راننده ۱۹۹
- ۲-۲- علت معافیت از مسئولیت خوانده در صورت راننده نبودن زیان‌دیده
- ۲۰۱- ورود خسارت مالی ۲۰۱
- ۳-۲- علت معافیت از مسئولیت خوانده در صورت راننده بودن زیان‌دیده
- ۲۰۱- ورود خسارت جسمی ۲۰۱
- ۴-۲- علت معافیت از مسئولیت خوانده در صورت راننده بودن زیان‌دیده
- و ورود خسارت مالی ۲۰۳
- ۳- اثر پذیرش خطر توأم با تقصیر زیان‌دیده در تصادف رانندگی ۲۰۳
- بند سوم: اثر پذیرش خطر در حوادث امداد و نجات در حقوق انگلیس و فرانسه ۲۰۶
- الف- اثر پذیرش خطر در حوادث امداد و نجات در حقوق انگلیس ۲۰۶
- ب- اثر پذیرش خطر در حوادث امداد و نجات در حقوق فرانسه ۲۰۹
- بند چهارم: اثر پذیرش خطر در حوادث ورود به ملک غیر در حقوق انگلیس و فرانسه ۲۱۲
- الف- اثر پذیرش خطر در حوادث ورود به ملک غیر در حقوق انگلیس ۲۱۲
- ۱- بررسی قوانین حاکم بر مسئولیت متصرفین املاک ۲۱۲
- ۱-۱- بررسی قانون مسئولیت متصرفین املاک ۱۹۵۷ ۲۱۳
- ۲-۱- بررسی قانون مسئولیت متصرفین املاک ۱۹۸۴ ۲۱۵
- ۲- اثر پذیرش خطر در ورود به ملک غیر ۲۱۵
- ب- اثر پذیرش خطر در حوادث ورود به ملک غیر در حقوق فرانسه ۲۱۷
- بند پنجم: اثر پذیرش خطر در حوادث ناشی از فعل حیوان در حقوق انگلیس و فرانسه ۲۱۸
- الف- اثر پذیرش خطر در حوادث ناشی از فعل حیوان در حقوق انگلیس ۲۱۸
- ۱- نوع مسئولیت نگهدار حیوان ۲۱۹
- ۲- علل معافیت از مسئولیت نگهدار حیوان ۲۲۰
- ۱-۲- دفاع ولنتی یا پذیرش خطر ۲۲۱
- ۲-۲- دفاع خطای مشارکتی ۲۲۱
- ۳-۲- دفاع خوانده در برابر ورود غیر مجاز زیان‌دیده ۲۲۲
- ۳- اثر پذیرش خطر در دعاوی ناشی از فعل حیوان ۲۲۳
- ب- اثر پذیرش خطر در حوادث ناشی از فعل حیوان در حقوق فرانسه ۲۲۴
- بند ششم: اثر پذیرش خطر در حوادث کاری در حقوق انگلیس و فرانسه ۲۲۶
- الف- اثر پذیرش خطر در حوادث کاری در حقوق انگلیس ۲۲۶
- ۱- قواعد حاکم بر مسئولیت کارفرما در قبال کارگر ۲۲۶
- ۲- اثر دفاع پذیرش خطر بر مسئولیت کارفرما ۲۲۸

۲۲۹	۳- بررسی دعاوی
۲۳۲	ب- اثر پذیرش خطر در حوادث کاری در حقوق فرانسه
۲۳۳	۱- نوع مسئولیت کارفرما در قبال حفظ ایمنی کارگر
۲۳۶	۲- علل رافع مسئولیت کارفرما در مقابل کارگر
۲۳۶	۲-۱- سقوط کلی مسئولیت کارفرما
۲۳۶	۲-۲- سقوط نسبی مسئولیت کارفرما
۲۳۷	بند هفتم: اثر پذیرش خطر در مداخلات پزشکی در حقوق انگلیس و فرانسه
۲۳۷	الف- اثر پذیرش خطر در مداخلات پزشکی در حقوق انگلیس
۲۴۲	ب- اثر پذیرش خطر در مداخلات پزشکی در حقوق فرانسه
۲۴۲	۱- اثر رضایت بیمار بر مسئولیت کیفری پزشک
۲۴۳	۲- اثر رضایت بیمار بر مسئولیت مدنی پزشک
۲۴۹	بند هشتم: اثر پذیرش خطر در خودکشی در حقوق انگلیس و فرانسه
	الف- اثر پذیرش خطر توأم با تقصیر زیان‌دیده در اقدام به خودکشی در حقوق انگلیس
۲۴۹	
۲۵۰	۱- خودکشی قربانی، معلول آسیبی است که از خطای خواننده دیده است
۲۵۱	۲- خودکشی در اثر عدم پیشگیری مسئول مراقبت است
	ب- اثر پذیرش خطر توأم با تقصیر زیان‌دیده در اقدام به خودکشی در حقوق فرانسه
۲۵۳	
۲۵۴	۱- اثر خودکشی زیان‌دیده در حوادث رانندگی
۲۵۶	۲- اثر خودکشی کارگر بر مسئولیت کارفرما در حوادث کاری
۲۵۷	۳- اثر خودکشی بیمار بر مسئولیت پزشک یا بیمارستان
۲۶۰	گفتار دوم: اثر تئوری پذیرش خطر در حقوق ایران
۲۶۱	بند اول: اثر پذیرش خطر توأم با تقصیر زیان‌دیده در حقوق ایران
۲۶۱	الف- اثر پذیرش خطر توأم با تقصیر زیان‌دیده در حوادث ناشی از فعل اشیاء
	۱- اثر پذیرش خطر توأم با تقصیر زیان‌دیده در برخورد با شیء متعلق به دیگری
۲۶۱	
	۲- اثر پذیرش خطر توأم با تقصیر زیان‌دیده در برخورد با شخص یا شیء متوقف در محل غیرمجاز
۲۶۳	
۲۶۴	ب- اثر پذیرش خطر توأم با تقصیر زیان‌دیده در حوادث ناشی از فعل حیوان
۲۶۵	پ- اثر پذیرش خطر توأم با تقصیر زیان‌دیده در حوادث کاری
	ت- اثر پذیرش خطر توأم با تقصیر زیان‌دیده در حوادث ناشی از ورود به ملک غیر
۲۶۹	
۲۷۰	ث- اثر پذیرش خطر توأم با تقصیر زیان‌دیده در حوادث رانندگی

۱۲ پذیرش خطر در مسئولیت مدنی

- ۱- اثر پذیرش خطر توأم با تقصیر زیان‌دیده (راننده) در تصادف رانندگی ۲۷۰
- ۲- اثر پذیرش خطر توأم با تقصیر زیان‌دیده (عابر پیاده) در عدم رعایت مقررات راهنمایی و رانندگی ۲۷۱
- بند دوم: اثر پذیرش خطر بدون فعل تقصیر آمیز زیان‌دیده در حقوق ایران ۲۷۳
- الف- اثر پذیرش خطر زیان‌دیده در حوادث ورزشی ۲۷۳
- ب- اثر پذیرش خطر زیان‌دیده در مداخلات پزشکی ۲۷۶
- ۱- اثر رضایت بیمار بر مسئولیت مدنی پزشک ۲۷۶
- ۲- اثر پذیرش خطر توأم با تقصیر بیمار در عمل به دستور اشتباه پزشک ۲۷۶
- نتیجه‌گیری و پیشنهاد ۲۷۹
- فهرست منابع ۲۸۹
- فهرست قوانین ۳۰۸
- فهرست آراء قضایی ۳۱۷